

СТАНОВИЩЕ

от Доц. д-р Яна Кирилова, Институт за икономически изследвания при БАН
по материалите, представени за участие в процедура за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.8. Икономика

Кандидат: Антон Огнянов Пейчев

Тема на дисертационния труд: „Ролята на политиките за преход към кръговата икономика за икономическия растеж (на примера на икономика на отпадъците)“

1. Основание за представяне на становището

Настоящото становище е изготвено в съответствие със Заповед №328/08.05.2026 г. на Директора на Института за икономически изследвания при БАН, с която съм определена за член на научното жури по процедурата за провеждане на защита на дисертационния труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на отчисления с право на защита докторант Антон Огнянов Пейчев с научен ръководител проф. д.ик.н. Росица Рангелова.

2. Общо описание на предоставените материали

Предоставеният от Института за икономически изследвания при БАН комплект материали, включва всички необходими документи по процедурата, както следва: дисертационен труд, автореферат, автобиография, справка на основните научни приноси, списък на публикациите, 4 бр. публикации по дисертационния труд, справка за изпълнение на минималните изисквания за придобиване на образователна и научна степен “доктор” по групи показатели съгласно Приложение 1 от Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИИИ при БАН и заповед за утвърждаване на състава на научно жури.

3. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е с общ обем 194 страници, от които 159 страници основен текст, 35 страници приложения, в т.ч. използвана литература. В текста са включени 15 таблици и 9 фигури. Библиографският списък съдържа 139 източника. Обемът и структурната организация на труда показват систематичен и цялостен изследователски подход. Представени са общо 4 броя научни публикации на кандидата по темата на дисертационния труд. Авторефератът е изготвен съобразно добрата академична традиция и практика и коректно отразява в съкратен формат основното съдържание на дисертационния труд.

Дисертационният труд на Антон Пейчев е посветен на **актуален** и обществено значим проблем - взаимодействието между политиките на Европейския съюз за преход към кръгова икономика и икономическия растеж, разглеждано през призмата на управлението на отпадъците. Темата е особено актуална в контекста на активното регулаторно разгръщане на Зеления пакт и Плановите за действие за кръгова икономика на ЕС и необходимостта от емпирична оценка на реалните икономически ефекти от тези политики.

Изследователският проблем е ясно формулиран: връзката между кръговата икономика, политиките по управление на отпадъците и икономическия растеж не е автоматична и еднопосочна, а е структурно обусловена от равнището на икономическо развитие, институционалната среда и материалната структура на икономиката. Основната цел на

труда - да се оцени ролята на политиките и законодателството на ЕС в прехода към кръгова икономика чрез изследване на тяхното проявление в управлението на отпадъците и връзката им с показателите за растеж - е конкретна, измерима и научно обоснована.

В изпълнение на тази цел авторът си поставя пет взаимно свързани задачи: теоретично позициониране на концепцията за кръгова икономика в икономическата наука; анализ на европейската регулаторна рамка в областта на отпадъците; оценка на съпоставимостта и достоверността на статистическите данни; иконометрично изследване на зависимостите между показателите за кръгова икономика и БВП; и идентифициране на ограниченията на наличните данни с предложения за усъвършенстване. Тази логическа последователност показва добро разбиране на изискванията на провеждане на научно изследване.

Трудът демонстрира **задълбочено познаване на релевантната научна литература**. Докторантът успешно синтезира приноси от класическата, неокласическата, кейнсианската и институционалната икономика, като ги свързва с концепциите за устойчиво развитие, зелена и кръгова икономика. Демонстрирано е отлично познаване на националната и европейската нормативни рамки свързана с управлението на отпадъците.

Особено силна страна на дисертационния труд е **задълбоченото познаване на статистическите бази данни**, използвани за измерване на кръговата икономика и управлението на отпадъците. Авторът демонстрира не само умение да борави с данните на Евростат, но и рядко срещана в докторски трудове критична оценка върху техните ограничения, което произтича от предишния му опит в сферата на управлението на отпадъците. Той систематично идентифицира и анализира редица методологични проблеми: промените в начините на изчисляване на показателите за рециклиране, липсата на пълна хармонизация между прилаганите методологии за отчитане на отпадъчните потоци от страните-членки, силното агрегиране на данните, което възпрепятства едновременния анализ на образувани и рециклирани отпадъци по потоци и сектори, както и двугодишната честота на докладване, водеща до ограничени по дължина времеви редове. Тези констатации са добре аргументирани и свидетелстват за способността на докторанта да заема самостоятелна и обоснована научна позиция.

4. Научни и научно-приложни приноси

Дисертационният труд съдържа редица научни и научно-приложни резултати, представляващи принос в областта. На теоретично равнище авторът предлага интегрирана рамка за анализ на кръговата икономика, която съчетава кейнсиански, неокласически и институционални аргументи. Особено ценен е изводът, че кръговата икономика не принадлежи изцяло към нито една икономическа школа, а представлява смесена аналитична рамка – позиция, аргументирана чрез анализ на множество теоретични течения и практически проявления на европейската политика.

На методологично равнище трудът анализира статистическата база и методологичните ограничения на данните за кръгова икономика и предлага приложение на иконометрични методи към специфичния контекст на управлението на отпадъците в България.

На практико-приложно равнище трудът формулира конкретни препоръки за управленската практика: хармонизиране на методологиите за отчитане на отпадъци и кръгова икономика в рамките на ЕС; въвеждане на по-интегрирани индикатори, отчитащи качеството на вторичните суровини и икономическата стойност на

материалните потоци; изграждане на периодичен цикъл на междинни оценки на политиките; и развитие на национален аналитичен капацитет за мониторинг. Тези препоръки са пряко свързани с установените в изследването дефицити и са приложими на равнище национална и европейска политика.

Не на последно място, трудът прави съществен принос към разбирането на ограниченията на съществуващата система за мониторинг на кръговата икономика в т.ч.: статистиката не само измерва резултатите, но и ги формира чрез методологичните избори, което поставя под въпрос независимостта на емпиричната оценка. Това е концептуален принос с потенциал за по-широко приложение в областта на оценката на политики.

5. Публикации и изпълнение на националните минимални изисквания

Кандидатът е представил 4 броя публикации по темата на разработения дисертационен труд. Спазени са нормативните изисквания за допускане на кандидата до участие в процедура по защита на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор”.

6. Критични бележки и препоръки

Дисертационният труд е логически издържан и аргументиран. Като препоръка мога да посоча възможността за разширяване на времевия обхват на изследването в бъдеще при наличие на достоверни данни, както и изследване на регионални аспекти на тази проблематика по примера на настоящото изследване.

Имам следния въпрос към кандидата: Смятате ли, че резултатите от иконометричния анализ биха се променили съществено, ако разполагахте с по-дълги времеви редове?

7. Заключение

Дисертационният труд и материалите, представени от Антон Огнянов Пейчев, отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

След запознаване с предоставения комплект материали, давам своята **положителна оценка** и препоръчвам на научното жури да присъди на Антон Огнянов Пейчев образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика

Подпис:

Доцент д-р Яна Кирилова

Дата: 5.06.2026 г.